

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

PSI-direktiivin muutosten vaikutukset

5.9.2019 Riitta Autere

JUHTA

JulkICT

Muutoksen kaksi kehystä

Julkisen sektorin tietojen uudelleen käytöstä kohti avoimen tiedon direktiiviä (PSI):

- direktiivi julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleen käytöstä (2003/98/EY) 17.11.2003;
- muutos (2103/37/EU) heinäkuussa 2013:
 - mukaan uusia tietokokonaisuuksia,
 - hinnoittelun ja esitysmuotojen tarkennus
 - kirjastot, arkistot ja museot mukaan,
- muutosehdotus 25.4.2018.

EU:n kolmas datapaketti (osana digitaalisten sisämarkkinoiden kehitystä) 25.4.2018:

- Tiedonanto "Towards a common European data space" (LVM): <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-towards-common-european-data-space>
- PSI-direktiivin uudistusehdotus: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/proposal-revision-directive-200398ec-reuse-public-sector-information>
- Päivitys suositukseen, joka koskee tieteellisen tiedon saatavuutta: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/recommendation-access-and-preservation-scientific-information>

Muutos ja sen tarve

Päivitystarpeet

- Muuttunut EU-säätely:
 - mm. yleinen tietosuoja-asetus, kriittisten infrastruktuurien säätely
- Julkisesti rahoitetun tietoaineiston ja datan luonteessa tapahtuneet muutokset:
 - uudet tietolähteet, irti asiakirjalähtöisyydestä: mm. sensoridata
 - käsitys data-aineistojen erilaisesta edelleenjalostusarvosta (high value datasets)

Uudistuksen tavoite

- Täydentää ja päivittää voimassa olevaa direktiiviä:

Julkisin varoin tuotettu, laadukas, hyödynnettävyydsarvoltaan huomattava data

saataville vapaasti ja suurissa määrin

lisäämään eurooppalaista innovaatiotoimintaa kovan kilpailun toimialueilla,

kuten tekoälyn kehittämisessä ja hyödyntämisessä.

Muutoksen eteneminen

- komission ehdotus 25.4.2018
- työryhmäkäsittely kesäkuusta marraskuuhun 2018
- **(EU) 2019/1024 Avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä annettu direktiivi** julkaistiin EU:n virallisessa lehdessä L 172/56 26.6.2019
- siirtymäsäännökset: 2 vuotta (+ 2 vuotta)
- kansallinen toimeenpano: lait asetukset ja määräykset voimassa viimeistään 17.7.2021

Mitä uutta?

Mitä uutta?

- Julkisen sektorin toimijoilla mahdollisuus laskuttaa vain marginaalikustannukset, poikkeukset erikseen maninittu.
- Uusi arvokkaiden tietoaaineistojen (high-value datasets, HVD) ryhmä
 - korkea edelleenjalostusarvo
 - erikseen nimetyt kategoriset teemat, esim. tilastotieto, paikkatieto
- Mukaan julkiset yhtiöt erikseen määritellyiltä toimialoilta, mahdollisuus laskuttaa kohtuulliset korvaukset.
- datan locked in -tilanteiden ehkäisy
- Sensoridata, julkisella rahalla tuotettu tutkimustieto ja rajapinnat (API) mukaan sääntelyn piiriin.

Maksuperusteiden tarkentaminen

- Kaikkia julkisen sektorin sisältöjä, jotka ovat saatavilla asiakirjojen julkisuutta koskevien kansallisten sääntöjen mukaisesti, voi periaatteessa käyttää vapaasti uudelleen.
- Harvoja poikkeustapauksia lukuun ottamatta julkisen sektorin elimet eivät voi veloittaa datansa uudelleenkäytöstä kuin nimellisen korvauksen.
- Tavoitteena datapohjaisia tuotteita ja palveluja tarjoavien pk- ja startup-yritysten helpompi pääsy uusille markkinoille.

Arvokkaat tietoaineistot

- Erityinen huomio korkean lisäarvon dataan.
- Määritelty kuusi teemaa:
 - paikkatiedot
 - maan havainnointi ja ympäristö
 - säätiedot
 - tilastotiedot
 - yritys- ja yritysten omistustiedot
 - liikkuvuustiedot
- Data-aineistojen kaupallinen potentiaali on suuri, odotetaan vauhdittavan monenlaisten lisäarvoa tuovien tietopalvelujen ja -tuotteiden syntymistä.

Julkisten yritysten tuottamat aineistot

- Liikennealan ja yleishyödyllisten palvelujen alan julkisten yritysten toiminnan yhteydessä syntyvä data.
- Kansalliset ja EU:n säännöt määrittävät, onko tällaisten yritysten hallussa oleva data asetettava saataville uudelleenkäyttöä varten, mutta kun näin tehdään, sovelletaan direktiiviä avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevan datan uudelleenkäytöstä.
 - Yritysten on noudatettava direktiivin periaatteita ja varmistettava, että datan tallennusmuodot ja levitysmenetelmät ovat asianmukaisia.
 - Yritykset voivat kuitenkin jatkossakin pyytää kohtuullisia korvauksia direktiivivelvoitteista aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

Huomio julkisen hallinnon datan luovutussopimukseen

- Julkisen hallinnon yksityisten yritysten kanssa tekemien datan luovutusta koskeviin sopimukseen liittyvät suojatoimet:
 - lisätään avoimuutta,
 - rajoitetaan sellaisten sopimusten tekemistä, jotka voisivat antaa yksityisille kumppaneille yksinoikeuden uudelleenkäyttää julkisen sektorin dataa

Dynaaminen tieto ja julkisin varoin tuotettu tutkimustieto

- Sovellusrajapinnasta saatavaa reaaliaikainen data, esim. mittalaitteista.
- Tavoitteena auttaa yrityksiä, etenkin startup-yrityksiä, kehittämään innovatiivisia tuotteita ja palveluja, kuten liikkuvuussovelluksia.
- Julkisrahoitteisista tutkimuksista saatava data sisällytetään direktiivin soveltamisalaan.
 - Toimia julkisrahoitteisista tutkimuksista saatavan datan saatavuuden parantamiseen.
 - Kaikki tällainen tutkimustieto tuodaan saataville datavarastoihin ja sen uudelleenkäyttöön sovelletaan yhdenmukaistettuja sääntöjä.

Toimeenpanon eri tasot

Toimeenpanon tarpeet Suomessa

- olemassa olevan sääntelyn tarkistaminen
- hallinnonalakohtaiset säädösmuutostarpeet
 - julkisuuslaki, tietohallintolain HE, budjettilait, hallinnonalakohtainen sääntely
- toimeenpanosäännösten osalta osallistuminen EU-työryhmään
- kansallinen toimeenpanon tukeen keskittyvä työryhmä
 - informaatio-ohjaus, koulutus, toimeenpanon tuki

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Riitta Autere

Neuvotteleva virkamies

Puh. 0295 16001 (vaihde)

Lisätieto: etunimi.sukunimi@vm.fi

www.vm.fi

